

MED MÅL OM Å VÆRE INTERNASJONALT TONEANGIVENDE

**OM NÆRMERE SAMORGANISERING AV TALENTUTVIKLINGS- OG
STUDIEVIRKSOMHETEN VED BARRATT DUE MUSIKKINSTITUTT OG
NORGES MUSIKKHØGSKOLE**

Barratt Due musikk institutt og Norges musikkhøgskole

11. mai 2009

1. INNLEDNING

Norges musikkhøgskole (NMH) og Barratt Due musikk institutt (BD) har gjennom mange år hatt et nært og godt samarbeid. De siste par årene har det bl.a. omfattet utviklingen av innstillingen *Tid for talent* i samarbeid med Norsk kulturskoleråd, og samarbeidet om mastergradsutdanning i utøving.

For å nå våre felles ambisiøse mål, og utnytte de to institusjonenes komparative fortrinn, har det gjennom samarbeidet utviklet seg et ønske om et tettere institusjonelt samarbeid. Begge institusjoner driver i dag både høyere utdanning og talentutvikling for aldersgruppen under vanlig høyskolealder. BD er en høyt anerkjent talentutvikler innen klassisk musikk både i Norge og internasjonalt, og har i tillegg en høyskoleavdeling med 72 studieplasser. NMH er en internasjonalt orientert og høyt anerkjent musikkutdanningsinstitusjon med hovedfokus på høyere utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, men driver også talentutviklingsarbeid i et visst omfang. Begge parter ser at et tettere institusjonelt samarbeid kan gi gevinster både innen talentutvikling og høyere utdanning, ved at det samlede faglige og institusjonelle ressursgrunnlag utvikles i fellesskap innenfor en felles, helhetlig visjon. Institusjonene anerkjenner hverandres kvaliteter, utfyller hverandre og vil i et tettere samarbeid kunne utløse et uutnyttet potensial til glede for Norge som musikknasjon. De to institusjonene ønsker derfor å vurdere en nærmere samorganisering med det klare formål at institusjonene samlet skal være internasjonalt toneangivende både når det gjelder talentutvikling og høyere musikkutdanning. Samtidig vektlegger begge parter betydningen av å ivareta og utvikle begge institusjoners egenart.

2. juni 2008 ble det avholdt et fellesmøte for NMH og BD med representanter fra begge institusjoners styre og ledelse. Møtet ledet til nedsettelsen av et samarbeidsutvalg som fikk i oppgave å utrede en eventuell samorganisering videre.

Utvalget har vært sammensatt av tre representanter fra hver av institusjonene:

- Fra NMH:
 - Rektor Eirik Birkeland
 - Studiesjef Kjetil Solvik
 - Fagseksjonsleder Morten Carlsen
- Fra BD:
 - Rektor Stephan Barratt-Due
 - Administrasjonssjef Elin Corneliussen, underveis erstattet av ny administrasjonssjef Harald Hjort
 - Seksjonsleder Arnulf Naur Nilsen

I varierende grad har også styreleder Karl Einar Ellingsen (BD), påtroppende faglig nestleder Alf Richard Kraggerud (BD), økonomisjef Mari Pran (NMH), prorektor Ingrid Maria Hanken (NMH) og direktør Ingeborg Harsten (NMH) deltatt i møter i utvalget i forhold til enkelte saker.

Som et ledd i arbeidet med å utvikle samarbeidsformene, inngikk institusjonene 13. februar 2009 en intensjonsavtale etter behandling i begge institusjoners styre 11. februar (BD) og 13. februar (NMH).

Denne innstillingen gir en bredere gjennomgang av utgangspunktet for samarbeidet og av forslagene til samorganisering som er omtalt i intensjonsavtalen, herunder også økonomiske beregninger.

2. DAGENS VIRKSOMHET VED DE TO INSTITUSJONENE

Barratt Due musikk institutt

Barratt Due musikk institutt ble grunnlagt i 1927 av pianistinnen Mary Barratt Due og fiolinisten Henrik Due, og har i over 80 år vært en viktig del av norsk musikkutdanning. Instituttet er i dag organisert som en privat stiftelse. Innenfor en struktur som i dag er uvanlig i Norge, undervises barn, unge og voksne studenter under samme tak.

Instituttets virksomhet er organisert i tre avdelinger: *Musikkskoleavdelingen*, *Unge Talenter* og *Høyskoleavdelingen*. Totalt var i overkant av 470 elever og studenter registrert ved utgangen av 2008, fordelt med 72 studenter i høyere utdanning, 80 elever i *Unge talenter* og 315 elever på musikkskoleavdelingen

Barratt Dues talentvirksomhet organiseres i avdelingen *Unge talenter*, som fra 2007 også omfatter en juniortalentskole med rundt 15 elever. *Unge talenter* gir i dag et faglig tilbud til 80 elever fra 10-19 år. Oppbygging av faglig kompetanse innen talentutvikling gjennom mange år har ført til at BD i dag er en ledende institusjon innen talentutvikling, både i Norge og internasjonalt. Elever fra *Unge talenter* har hevdet seg svært godt i en rekke nasjonale og internasjonale konkurranser, festivaler og konserter. Det er god og stadig økende søkning til *Unge talenter*, selv om det ikke drives aktiv markedsføring for tilbudet. De siste årene har søkerutviklingen vært slik:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antall søkere	61	46	73	85	125	107	133	109

Rundt 2/3 av søkerne vurderes som kvalifiserte og burde hatt et tilbud, men av kapasitetsgrunner ligger det årlige opptaket på bare 10 – 15 elever.

BDs høyskoleavdeling er, som resten av virksomheten, konsentrert om den klassiske sjanger. Avdelingen tilbyr tre- og fireårige utøvende bachelorutdanninger. Den fireårige utdanningen har i dag to varianter, den ene med full PPU-utdanning, den andre med en mindre "grunnpakke" av pedagogiske fag og med desto større vekt på utøvende virksomhet. Fra og med høsten 2009 vil denne siste varianten forsvinne og BD vil tilby en fireårig bachelorutdanning som vil gi full PPU, i tillegg til den treårige utøvende bachelor.

I tillegg til bachelorutdanningene tilbys også et toårig utøvende mastergradsstudium i samarbeid med Norges musikkhøgskole.

Skolen mottar statsstøtte i henhold til Universitets- og høgskoleloven og har i tillegg en studieavgift for studenter som er omfattet av tilbudet. BD er eneste norske musikkutdanningsinstitusjon med studieavgift. Den statlige støtten skiller seg imidlertid fra de statlige høyskolene ved et betydelig lavere basistilskudd, og den økonomiske situasjonen er derfor en utfordring for instituttet.

Barratt Dues høyskoleavdeling preges av et sterkt og tett fagmiljø som kan tilby et helhetlig utdanningsløp og som muliggjør individuelle løsninger for den enkelte student. Instituttets størrelse innebærer imidlertid også at det er utfordrende å innfri økende krav til målstyring og rapportering. I tillegg er det både praktisk og økonomisk krevende å administrere og organisere en bred faglig portefølje sett i

forhold til instituttets ressurser og størrelse.

Instituttet har et sterkt fokus på å møte elevene på deres eget nivå, og gi rom for individuell utvikling uavhengig av alder, ut fra en erkjennelse av at musikk ikke kjenner aldersgrenser, bare grader av kvalitet. BD gir elevene og studentene en unik mulighet til å møte utfordringer på eget musikalsk nivå, samtidig som de har sosial tilhørighet i et aldersmessig likt miljø. Et prosjektorientert og utøvende utdanningsopplegg skaper et kulturelt sentrum hvor musikken som kunstform får den sentrale og naturlige plass. Gjennom konserter og forskjellige tilbud om orkestre, ensembler og kammermusikk øves elever i samspill med eldre studenter og studenter øves i samspill med profesjonelle utøvere på høyt nivå. På denne bakgrunnen, og instituttets prinsipp om "learning by doing", eksisterer en naturlig faglig interaksjon mellom avdelingene *Unge talenter* og høyskoleavdelingen. I tillegg kommer musikkskoleavdelingen som ikke mottar noen offentlig støtte. Lærerne ved denne musikkskoleavdelingen er tilknyttet instituttet som selvstendige næringsdrivende.

Bredden i tilbudet, som er i samsvar med grunnleggenes motto *fra musikkbarnehage til konsertpodium*, har vært en styrke gjennom hele instituttets historie. Strukturen, arbeidsmetodene, og den betydelige idealisme og glød som preger ansatte og samarbeidspartnere, utgjør samlet instituttets kjerneverdier. I en nærmere samorganisering med NMH vil det være avgjørende å velge en modell som sikrer ivaretagelse og utvikling av disse sentrale verdiene.

Norges musikkhøgskole

Norges musikkhøgskole ble etablert som en statlig, vitenskapelig høgskole med 300 studieplasser i 1973. Musikkhøgskolen ble etablert som en videreføring av virksomheten ved det private Musikkonservatoriet i Oslo, som ble etablert i 1883. I 1996 ble Østlandets musikkonservatorium innfusjonert i NMH, og studenttallet ble med det til sammen 465. Etter dette er studenttallet utvidet med 10 studieplasser til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) fra 2006 og ytterligere 21 studieplasser fra høsten 2009, hvorav 15 er øremerket for PPU og 6 studieplasser er øremerket for opera- og repetitørutdanning. Samlet studenttall fra høsten 2009 er dermed 496.

Norges musikkhøgskole har siden starten i 1973 gitt musikkutdanning på både lavere og høyere grads nivå. Fra 1998 har Musikkhøgskolen også hatt eget doktorgradsprogram og fra 2003 har institusjonene deltatt i det nasjonale stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, som for øvrig ble initiert fra NMH. Studieplassene vil fra høsten 2009 være fordelt omtrent slik på ulike studiekategorier:

4-årige kandidatstudier (bachelorstudier)	ca 290 studenter
2-årige mastergradsstudier	ca 130 studenter
Videreutdanning (inkl. PPU)	ca 75 studenter

I tillegg er det rundt 30 stipendiater i doktorgradsprogrammet og det kunstneriske stipendprogrammet.

Studieprogrammene spenner over flere sjangere, og det gis utdanning for både musikere, kirkemusikere, komponister, dirigenter, musikkpedagoger, musikkterapeuter, i tillegg til muligheter for spesialisering innen anvendt musikkteori.

Både Norges musikkhøgskole og det tidligere Østlandets musikkonservatorium har drevet talentutviklingsarbeid av varierende omfang gjennom mange år. Fra 2004 ble

det nasjonale talentutviklingsprogrammet *unge musikere* etablert gjennom særskilt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Programmet er et nasjonalt fellesprogram i regi av de statlige musikkutdanningsinstitusjonene, og koordineres fra NMH. Programmet forutsetter nært samarbeid med elevenes lokale skoler. Ved NMH har programmet ca 50 elever.

NMH har som uttalt ambisjon å være internasjonalt toneangivende, og mener på flere områder at denne ambisjonen er innfridd. Det gjelder særlig innenfor kvalitetssikringsarbeid, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid generelt og musikkpedagogisk forskning spesielt. NMH har Nordens største kunstpedagogiske fagmiljø og gjør seg stadig internasjonalt bemerket, særlig gjennom sin satsing på forskning om og for høyere musikkutdanning. Men NMH viser seg også i stadig økende grad å være internasjonalt konkurransedyktig som studiested i internasjonal sammenheng. Ca 20 % av studentene er utenlandske og det er stadig økende internasjonal søkning, både til ordinært opptak og gjennom utvekslingsavtaler. Til utøvende mastergradsstudier var det 44 % utenlandske søkere i 2009.

En av NMHs fremste utfordringer for ytterligere kvalitetsmessig forbedring er at dagens studenttall er for lavt til å kunne gi et så godt tilbud som ønskelig over hele den faglige bredden som er nødvendig. Dette til tross for at et studenttall på opp mot 500 er det desidert største i det norske musikkutdanningsmiljøet. NMH har gjennom flere år gjort omfattende omstillinger for å ivareta nye utdanningsbehov innenfor en uendret studenttallsramme, og studenttallet er innenfor flere av studietilbudene bygget ned til nær den kritiske masse som er nødvendig for å kunne gi et kvalitetsmessig godt tilbud. Den utvidelse av studenttallet som har kommet i 2006 og 2009 har vært øremerket, i hovedsak for praktisk-pedagogisk utdanning. Det er imidlertid stor etterspørsel i arbeidsmarkedet etter hele bredden av kandidater NMH utdanner, og en nylig gjennomført undersøkelse blant uteksaminerte kandidater viser en gjennomsnittlig sysselsettingsprosent på 100. Innenfor flere fagområder er utdanningskapasiteten alt for lav. NMH har derfor i budsjettforslag til Kunnskapsdepartementet bedt om økning av studenttallet til 605 heltids studieplasser. Søkningen til NMHs studieprogrammer har vært sterkt økende de siste årene. Samlet antall søknader har vist slik utvikling siden 2001:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bachelorstudier	593	716	693	730	629	654	918	963	934
Mastergradsstudier	190	179	226	299	290	363	374	260	317
Videreutdanning	126	142	131	211	284	358	327	404	378
Sum	909	1037	1050	1240	1203	1375	1619	1627	1629

En annen vesentlig utfordring for NMH er å opprettholde og helst høyne nivået på de studenter som tas opp til høyere musikkutdanning. Samlet sett har det vært en økning i søkertallet på rundt 70 % over de siste 8 år, men andelen godt kvalifiserte søkere ser ikke ut til å øke i samme grad. Samtidig er arbeidsmarkedet for den type kandidater som utdannes fra NMH svært konkurranseorientert og det er et internasjonalt arbeidsmarked, også på det hjemlige plan. Selv om NMHs kandidater så langt har hevdet seg godt i konkurransen, er det grunn til å tro at kvalitetskravene vil bli ytterligere skjerpet i tiden framover. Ved årets opptak til utøvende mastergradsstudier, var hele 56 % av de opptatte utenlandske. Sett i forhold til en utenlandsk søkerandel på 44 %, indikerer dette at også konkurransen om studieplasser er i ferd med å bli skjerpet. NMH ønsker derfor, blant annet gjennom et samarbeid med BD, å ytterligere øke kvaliteten på og sikre omfanget av spesialisert forutdanning for høyere musikkutdanning.

3. INTERNASJONALE MODELLER

Noe av bakgrunnen for den offensive satsingen på talentutvikling som foreslås, er at Norge ligger langt bak andre land i spesifikke talentutviklingstiltak innen musikk. Dette er nærmere omtalt i innstillingen *Tid for talent*. Det er solid forskningsmessig belegg for at det for å oppnå spesialistkompetanse som utøver, kreves målbevisst innsats gjennom mange år før normal alder for høyskolestudier. Det er altså snakk om en kombinasjon av tidlig start, kvalifisert undervisning og veiledning og mange øvetimer. En internasjonal forskningsrapport¹ viser et gjennomsnitt på 7410 akkumulerte øvetimer ved 18-årsalder for fiolinister som senere oppnår det nivå som trenges for å få jobb i et orkester på et godt internasjonalt nivå. Dette tilsvarer nesten 4,5 årsverk², og overstiger langt det som er vanlige krav til faglig innsats før høyere utdanning i andre disipliner. I Norge finnes ikke offentlige tilbud som kan ivareta den nødvendige oppfølging av unge talenter som ønsker å satse på musikk, med Barratt Due musikk institutt, som privat institusjon, gir et tilbud som langt på vei er godt – men for et svært lite antall elever.

I denne sammenheng skal eksempler fra to europeiske kulturnasjoner kort nevnes, som illustrasjon av hva som er normalordning i Europa utenfor Skandinavia.

I England starter man, som i Norge, på høyere musikkutdanningsinstitusjoner fra 19-årsalderen, men som forberedelse for høyere musikkutdanning er det flere eksempler på spesialiserte musikkskoler for unge talenter. I tillegg har alle musikkutdanningsinstitusjonene egne junior departments. Blant de spesialiserte musikkskolene finnes f.eks.:

- Chetham's School of Music i Manchester, som er en boarding school med 290 elever i alderen 8 – 18 år.
- The Yehudi Menuhin School i London, med 60 elever i alderen 8 – 19 år
- The Purcell School for young musicians i Watford, som er en boarding school med 175 elever (hvorav ca 40 ikke bor på skolen)

Ved disse skolene gis elevene musikkundervisning av samme omfang som ved høyskoleutdanning, og følgelig med relativt høye kostnader. Ved Chetham's School of Music var kostnadsnormen pr elev (for nonboarding students, dvs utenom bolig og kost) studieåret 2007-08 over GBP 22 000 pr år, dvs. rundt kr 220 000.

I Tyskland har det vært vanlig at de høyere musikkutdanningsinstitusjonene tar opp elever fra 14-årsalder og tar ansvar for hele utdanningsløpet fram til profesjonell standard. Etter hvert er dette formalisert som egne junioravdelinger, som inngår under samlebegrepet *vorberufliche fachausbildung* i det tyske utdanningssystemet. F.eks. har Universität der Kunste i Berlin nå to slike junioravdelinger. Den ene er *Julius-Stern-Institut für musikalische Nachwuchsforderung*, som er en avdeling i Universität der Kunste, og som tar opp elever fra 12 år. Den andre er *Musikgymnasium Carl Philipp Emanuel Bach Berlin*, som Universität der Kunste driver i samarbeid med den andre store musikkhogskolen i Berlin, Hochschule für Musik „Hanns Eisler“. Til musikkgymsaset tas opp musikkelever fra 10 års alder, og musikkundervisningen gis av lærere ved musikkhogskolene. Omfanget av undervisning i de viktigste musikkfag ved begge avdelinger er det samme som ved

¹ Se publikasjonen *literature study – preparing young musicians for professional training – what does scientific research tell us?* (Association Européenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen, 2007)

² 7410 akkumulerte øvetimer ved 18-årsalder kan også beskrives som en innsats tilsvarende 40 % av et vanlig årsverk pr år fra 7 til 18 år, eller 2 øvetimer pr dag, 7 dager i uken, i samme periode.

høgskolene. For *Musikgymnasium Carl Philipp Emanuel Bach Berlin* dreier dette seg f.eks. om:

Hauptfach (hovedinstrument, individuelt)	Klasse 5 - 13	90 Min. / Woche
Korrepetition	Klasse 5 - 13	30 Min. / Woche
Klavier	Klasse 7 - 12	45 Min. / Woche
Tonsatz	Klasse 5 - 12	45 Min. / Woche
Gehörbildung	Klasse 7 - 12	45 Min. / Woche
Orchester	Klasse 7 - 12	180 Min. / Woche

Også de øvrige musikkhøgskolene i Tyskland driver slike junioravdelinger. Enkelte, som f.eks. Hochschule für Musik "Franz Liszt" Weimar, driver musikgymnasium som internatskole. I Tyskland finnes også utenom musikkhøgskolene et antall spesialiserte heltidsmusikkskoler som gir musikkundervisning på høyt nivå som forberedelse for senere musikkstudier, i kombinasjon med allmennutdanning.³

4. NY ORGANISERING – MED MÅL OM Å VÆRE INTERNASJONALT TONEANGIVENDE

Forslaget, som beskrives nærmere i kapittel 4, bygger på en videreføring og videreutvikling av NMH og BD som selvstendige institusjoner, men med en sterkere spesialisering og konsentrasjon om institusjonenes spesielle fokusområder. Med dette som utgangspunkt foreslås som hovedgrep at ansvaret for høyskoleplassene ved BD overtas av staten og legges til NMH, mens NMHs talentutviklingsarbeid innenfor klassisk musikk samorganiseres med BDs talentutviklingsprogram.

BDs talentutviklingsarbeid har gitt svært gode resultater, men har i dag relativt lite omfang. Gjennom å samorganisere NMHs talentutviklingsprogram med BDs *Unge talenter*, kan det oppnås et omfang på til sammen ca. 130 elevplasser. Det er nødvendig å utvide dette omfanget betydelig, noe som omtales nærmere i kapittel 6. For NMH vil det være viktig å opprettholde et fokus på talentutvikling også i framtiden, og modellen som foreslås er basert på at det skal være et samarbeid på dette området. Et velfungerende og bredt nasjonalt talentutviklingsarbeid vil gi både NMH og andre musikkutdanningsinstitusjoner en sterk rekrutteringsbase, noe som er en forutsetning for å kunne opprettholde og videreutvikle et høyt nivå innenfor høyere musikkutdanning, både ved NMH og ved andre musikkutdanningsinstitusjoner.

En samling av ressursene innen høyere utdanning i en enhet vil kunne gi vesentlige positive effekter. Det vil gi en bredere studentmasse og et større fagmiljø og dermed langt på vei løse noen av de utfordringer NMH i dag har med å gi et bredt studietilbud innenfor et svært begrenset studenttall. Dette vil derfor være et vesentlig bidrag til å styrke NMH som en internasjonalt toneangivende musikkutdanningsinstitusjon.

Det er imidlertid et vesentlig poeng å opprettholde et samlet utdanningsløp *fra musikkbarnehage til konsertpodium* i BD-miljøet. Dette er en, i norsk sammenheng, unik modell som gir mulighet for fleksibilitet og tilpasset opplæring på tvers av de

³ Se nærmere beskrivelse av systemene i både England, Tyskland og andre land i publikasjonen *Pre-college music training – final report of the AEC working group on pre-college training in the framework of the Socrates Thematic Network's project (TNP) for music* (Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen, 2007)

tradisjonelle nivåinndelingene. Forslaget innebærer at NMH oppretter et eget studieprogram med en ramme på 35 studieplasser som lokaliseres til BDs lokaler og organiseres i tilknytning til BDs talentutviklingsprogram. Studietilbudet som legges til BD må ha en klar utøvende profil som faglig bygger naturlig på talentprogrammet. Programmet vil være et alternativ til NMHs utøverstudium på bachelornivå. To slike parallelle, men ulikt profilerte studieløp vil kunne være stimulerende og bidra til utvikling av både studietilbud og fagkompetanse.

Samlet vil de endringer som foreslås kunne gi vesentlige bidrag til å styrke både talentutviklingsarbeidet og den høyere musikkutdanningen. For begge hovedaktiviteter vil man få konsentrert innsatsen og spesialisert hver av institusjonene innenfor ett av områdene. Omorganiseringen vil imidlertid ikke gi økt elev- eller studenttall, samlet sett. Det er fortsatt behov for utvidelse av det spesialiserte talentutviklingsarbeidet, jf. nærmere beskrivelse i innstillingen *Tid for talent*.

Også de behov Norges musikkhøgskole har beskrevet for utvidelse av studenttallet i høyere musikkutdanning ved NMH vil fortsatt være til stede, selv om det mest akutte behovet knyttet til "kritisk masse" på enkelte områder vil være delvis løst gjennom den omorganisering som foreslås.

Forslaget til ny organisering beskrives nærmere i det følgende.

5. FORSLAG TIL NY ORGANISERING

5.1 Høyskolevirksomheten

Institusjonene vil i fellesskap be departementet om full statlig overtakelse av alle 72 studieplasser ved BDs høyskoleavdeling, ved at disse studieplassene overføres til Norges musikkhøgskole. Dette forutsetter statlig fullfinansiering av studieplassene.

Inntil 35 av studieplassene videreføres i et eget studieprogram som lokaliseres i BDs lokaler i Lyder Sagensgt. 2. Studieprogrammet skal være en egen variant av NMHs 4-årige klassiske bachelorstudium i utøving, men følgende utøvende hovedprofil:

- studieprogrammet skal være engelskspråklig, og det tas sikte på internasjonal rekruttering til studiet
- Studieopplegget baseres på prosjektorganisert undervisning, i stor grad på tvers av årstrinnene, der det aller meste av teoriundervisningen (musikkhistorie, satslære, gehør) organiseres tematisk i forhold til pågående prosjekter. I noen støttefag som ikke er naturlig å organisere i forhold til slike prosjekter, gjennomføres undervisningen felles med andre NMH-studenter.
- Studentene vil benytte seg av NMHs bibliotek på Majorstua, og vil også kunne ta del i NMHs valgmenntilbud.
- Studievirksomheten organiseres rundt utøvende prosjekter, kammermusikalske og solistiske. Studentene må kunne danne kammerorkester og ulike kammerensembler, og opptak til studiet skal ta hensyn til at det kan etableres funksjonsdyktige ensembler. Det forutsettes at studentene deltar i NMHs symfoniorkestervirksomhet.
- Instrumenttilbudet begrenses til strykere, klaver og i en viss utstrekning blåseinstrumenter. Antall strykerstudenter beregnes til 22, antall klaverstudenter til 5 og antall blåsere til 8.

- Gjennom at studieprogrammet samlokaliseres med BDs talentprogram, sikres en naturlig interaksjon mellom de to tilbudene.

De resterende studieplassene integreres fullt ut i NMHs øvrige virksomhet. Hvordan disse studieplassene skal disponeres, må inngå i en større diskusjon om dimensjoneringen av NMHs studieportefølje. Det vises her til både den liste over behov for utvidelse av studenttall som NMH har oversendt departementet, og påpekingen fra AEC-evalueringsgruppen om at studenttallet på enkelte klassiske instrumenter er nede på et minimumsnivå.

Det forutsettes at alle lærere med faste tilsettingsforhold ved BDs høgskoleavdeling overføres til NMH i stillingsstørrelser som tilsvarer deres faste engasjement ved høgskoleavdelingen, og integreres fullt ut i NMHs samlede lærerstab. Undervisning ved studieprogrammet i Lyder Sagens gate skal være en del av den årlige oppgavefordeling mellom lærere ved NMH; det skal altså ikke være faste lærere som er tilsatt for slik undervisning, selv om det er ønskelig med en viss stabilitet.

Rektor ved BD er den kunstneriske leder for bachelorprogrammet som legges til BD. Dette sikrer nødvendig samhandling mellom bachelorprogrammet og talentvirksomheten ved Barratt Due musikk institutt.

NMHs studieprogrammer er organisert under programutvalg, som igjen er underlagt et sentralt studieutvalg. Innenfor denne strukturen opprettes et eget *utvalg* for styring av studiet ved Avd. Barratt Due, *Barratt Due-utvalget* (BDU), som ledes av kunstnerisk leder. Etter innstilling fra kunstnerisk leder oppnevner NMHs studieutvalg BDUs medlemmer.

Det er ønskelig at forslaget i *Tid for talent* kap. 7.5 om å etablere et spesielt tilrettelagt opplegg i samarbeid med en videregående skole i Oslo, for talenter som sprenger normale grenser for studieprogresjon, blir iverksatt. På den måten vil det være mulig å komme i gang med høgskolestudier på et tidlig tidspunkt for de som trenger det, innenfor et tilrettelagt opplegg. For spesielt kvalifiserte studenter må det også tilrettelegges muligheter for raskere studieprogresjon, ved at det fire-årige programmet kan gjennomføres på tre år. I helt spesielle tilfeller kan det være hensiktsmessig å ta opp søkere til bachelorstudiet uten formell studiekompetanse.

5.2 Talentutviklingsvirksomheten

Det foreslås at NMHs talentutviklingstilbud samorganiseres og samlokaliseres med tilbudet *Unge talenter* ved Barratt Due musikk institutt. NMHs talentutviklingstilbud er en del av det nasjonale talentutviklingsprogrammet *Unge musikere*, som gjennomføres iht. nasjonale retningslinjer der samarbeid med lokale kulturskoler og videregående skoler er essensielt. Det forutsettes at de nasjonale retningslinjene blir videreført for den del av virksomheten som finansieres av de midler NMH disponerer til talentutvikling. Det må legges vekt på at det samlede talentutviklingstilbudet har en bredde og åpenhet som kan ivareta ulike elevgrupper. I den endelige utformingen av det samlede tilbudet er det naturlig at de to institusjonene rådfører seg med Oslo musikk- og kulturskole (OMK), som har interesser i begge programmer. Også Norsk kulturskoleråd er en naturlig samarbeidspartner.

Samlet har talentutviklingstilbudet slikt omfang:

- BDs *Unge talenter* ca 80 elever (hvorav 20 er finansiert gjennom Oslo musikk- og kulturskole)
- NMHs talentutviklingsprogram ca 50 elever

I utredningen *Tid for talent* er det tatt til orde for en utvidelse av både BDs og NMHs talentutviklingstilbud. Det er en forutsetning for den samorganisering som foreslås at det samlede omfanget av talentutviklingsarbeidet utvides. I tråd med forslagene i *Tid for talent*, kan dette skje dels ved utvidelse av BDs *Unge talenter* og dels ved utvidelse av talentutviklingsprogrammet *Unge musikere*. Dette omtales nærmere i neste kapittel.

5.3 Andre forhold

Det er ønskelig at begge institusjoner er representert i hverandres styrever.

6. ORGANISATORISKE OG ØKONOMISKE FORUTSETNINGER OG KONSEKVENSER

6.1 Høgskolevirksomheten ved BD

Navn på høgskolevirksomheten ved BD

Høgskolevirksomheten lokalisert til Lyder Sagens gate skal på norsk og engelsk benevnes hhv

- Norges musikkhøgskole, Avdeling Barratt Due og
- Norwegian Academy of Music, The Barratt Due Institute

BDs øvrige virksomhet drives videre av stiftelsen Barratt Due musikk institutt under navnet Barratt Due musikk institutt, Barratt Due Institute of Music

Økonomiske forutsetninger for statlig overtakelse av BDMs høyskoleavdeling

Med utgangspunkt i at dette dreier seg om overtakelse av eksisterende studieplasser, forutsettes at statlig overtakelse av BDMs høyskoleavdeling og overføring av de 72 studieplassene til NMH baseres på samme finansiering pr studieplass som det som gjelder for NMHs eksisterende studieplasser. Dette beregnes slik, med utgangspunkt i budsjettet for 2009:

Ordinær bevilgning til NMH i 2009 (1 000 kr):	171 009
- øremerkede bidrag og stipendiatfinansiering	<u>10 860</u>
Sum	<u>160 149</u>

Fordelt på 475 studenter gir dette en finansiering på kr 337 000 pr student.⁴

Bevilgningen til BDM i 2009 er kr 13 584 000. Kostnaden for 72 studieplasser iht til gjennomsnittlig bevilgning pr NMH-student er på kr 24 264 000. Merkostnaden ved statlig overtakelse er dermed kr 10 680 000.

⁴ I beregningen er ikke medtatt nye studieplasser i 2009 eller ekstra tildeling til dette.

Virksomheten ved Norges musikkhøgskole, Avdeling Barratt Due skal drives innenfor samme økonomiske rammer som gjelder for dagens kandidatstudium i utøving ved NMH, for tilsvarende instrumenter. Ressursrammen vil være definert i vedlegg til studieplanen, som for øvrige NMH-studier, og det meste av ressursene vil være bundet til lærerlønn. Noen av de studieplanfestede undervisningskostnader kan disponeres av avdelingsutvalget og kunstnerisk leder. Samtidig vil det være naturlig at budsjett til seminarer og gjesteforelesninger for Avdeling Barratt Due disponeres direkte av BD-utvalget/kunstnerisk leder, men virksomheten vil da ikke samtidig få tilskudd til slike aktiviteter fra NMHs fagseksjoner. (Om kostnader til administrasjon, driftskostnader mv, se nedenfor.)

Overtakelse av arbeidsgiveransvar for fast ansatte lærere og administrativt ansatte ved BDM

Det forutsettes at NMH etter nærmere avtale overtar arbeidsgiveransvaret for lærere med faste tilsetningsforhold ved BDMs høgskoleavdeling i stillingsstørrelser som tilsvarer deres faste engasjement ved høgskoleavdelingen. Alle fagansatte inngår i NMHs fagseksjoner og er underlagt fagseksjonsledernes personalansvar.

Det kan også være aktuelt å overføre administrativt ansatte ved BD som i dag i hovedsak arbeider med høyskolevirksomheten. Slik overføring av ansatte skjer etter nærmere avtale.

Innpassing av Avdeling Barratt Due i NMHs organisasjonsstruktur

Det opprettes et eget *avdelingsutvalg, Barratt Due Utvalget (BDU)* for studiet ved Avd. Barratt Due. BDU oppnevnes av studieutvalget, etter innstilling fra kunstnerisk leder. BDUs mandat skal sikre den fleksibilitet og myndighet utvalget trenger for å skape gode resultater innenfor det skisserte studieprogram. Den planlagte prosjektorganiseringen av studiet krever en fleksibilitet i studieopplegget, og det er naturlig at BDU utøver denne fleksibilitet, innenfor de rammer som er satt i studieplanen og de økonomiske rammer som gjelder. (Se vedlagt utkast til mandat for BDU.) BDs kunstneriske leder vil være leder av BDU og vil være faglig og pedagogisk leder for de lærere som er involvert i programmet innenfor den aktuelle stillingsdel.

Kunstnerisk leder – leder av BDU

Det forutsettes at kunstnerisk leder går inn i delstilling som faglig tilsatt ved NMH. Vedkommende skal ha fast plass som leder av BDU og skal ha tittelen kunstnerisk leder for Norges musikkhøgskole, Avdeling Barratt Due. Det forutsettes at kunstnerisk leder samtidig opprettholder delstilling som rektor ved Barratt Due musikk institutt og gjennom det sikrer nødvendig samorganisering av høyskolevirksomheten innenfor Avdeling Barratt Due og virksomheten til Barratt Due musikk institutt.

Kunstnerisk leder er medlem av NMHs studieutvalg og deltar i NMHs ledergruppe for å ivareta NMHs bachelorprogram lokalisert ved BD og den samlede talentutviklingsvirksomheten ved BD.

Som leder for BDU er kunstnerisk leder ansvarlig for faglig og pedagogisk ledelse av undervisningsvirksomheten ved Norges musikkhøgskole, Avdeling Barratt Due.

Administrasjon av høyskolevirksomheten

Den samlede høyskolevirksomheten vil bli administrert fra NMHs administrasjon i Slemdalsveien, men det vil være aktuelt å legge enkelte administrative funksjoner til BDs lokaler for å ivareta den daglige drift av studieprogrammet der. Dette organiseres enten ved at NMH-ansatte får kontor ved BD, eller ved kjøp av tjenester fra BD.

Rombehov

For høyskolevirksomheten ved BD leier NMH lokaler av Lyder Sagensgt. 2 AS og evt. aV KLP (Pilestredet 75 c). Det inngås nærmere avtale om inventar, utstyr, instrumenter, vaktmestertjenester, renhold mv.

Høyskolestudentene som overføres til NMHs lokaler i Slemdalsveien vil utløse behov for større lokaler. Ut fra den norm for areal pr student som ligger til grunn for NMHs nåværende lokaler, er det behov for ytterligere ca 1700 kvadratmeter⁵. (I tillegg har NMH behov for utvidede lokaler for sine stipendiater, som ikke har inngått i beregningsgrunnlaget for nåværende arealer.) Det antas at studentene i seg selv (med hensyn til undervisning og øving) kan tas mot i de nåværende lokaler, forutsatt at øverom som nå er omdisponert til kontorer blir tilbakeført til øverom, men at det umiddelbart pr 1. august 2010 vil være behov for leielokaler for lærerkontorer.

6.2 Talentutviklingsvirksomheten

Talentutviklingsarbeidet ved BDM og NMH skal iflg forslaget samorganiseres og samlokaliseres.

Talentundervisningsarbeidet vil etter dette være et samarbeidsprosjekt der hoveddelen av virksomheten skjer fullt og helt i regi av BD, men der en del av virksomheten er finansiert gjennom NMHs andel av talentutviklingsprogrammet *Unge musikere*. Dagens omfang av den samlede talentutviklingsvirksomheten framgår av foregående kapittel.

Økonomiske forutsetninger for talentutviklingsvirksomheten

Det er en sentral forutsetning for avtalen om omorganisering at talentutviklingsvirksomheten utvides. I utredningen *Tid for talent* er det gitt følgende forslag til utvidelse:

- *Talentutviklingsprogrammet Unge musikere i regi av de statlige, høyere musikkutdanningsinstitusjonene foreslås utvidet til å omfatte 250 elever på landsbasis. (NMHs andel av dette vil være om lag 115 plasser, en økning på ca 60 plasser.)*
- *Talentutviklingsvirksomheten Unge Talenter ved Barratt Due musikk institutt utvides med 40 plasser.*

⁵ Beregnet slik:

NMHs nåværende lokaler er 19.500 m² og beregnet for 465 studenter. Gjennomsnittlig areal pr student er 42 m².

Dagens samlede talentutviklingsvirksomhet ved de to institusjonene er basert på følgende økonomiske tilskudd:

Tilskudd fra KD til 60 elevplasser ved BD a kr 88 361	kr 5 300 000
Tilskudd fra KD til NMHs andel av det nasjonale talentutviklingsprogrammet <i>Unge musikere</i>	<u>kr 1 720 000</u>
Til sammen	<u>kr 7 000 000</u>

I tillegg dekker Oslo kommune kostnader for 20 elevplasser ved BDs *Unge talenter*.

Dagens kostnadsnorm på kr 88 361 pr elevplass i BDs *Unge talenter* er for lav for å gi undervisning av det omfang som er nødvendig. De talenter det her er snakk om, trenger individuell undervisning og smågruppeundervisning i sentrale disipliner av samme omfang som i høyere musikkutdanning. Dette er det normale ved utenlandske institusjoner med slik virksomhet. Som økonomisk tilskudd pr grunnlag pr elevplass beregnes 60 % av satsen som legges til grunn ved opprettelse eller nedleggelse av studieplasser i utøvende musikkutdanning, som i 2009 er kr 227 500. 60 % av dette utgjør kr 136 500.

Norges musikkhøgskole har på vegne av Nasjonalt fagråd for utøvende musikkutdanning og musikkvitenskap oversendt departementet en evaluering av det nasjonale talentutviklingsprogrammet *Unge musikere*, med forslag om oppbygging av virksomheten til et samlet elevtall på 250. Samtidig er det foreslått en økning av kostnadssatsene, som har stått stille siden 2003, for å kompensere for lønnsutviklingen og andre endrede kostnader. Av et samlet bevilgningsbehov for hele det nasjonale talentutviklingsprogrammet på kr 17 000 000, vil NMHs andel utgjøre kr 7 310 000, dvs en økning fra dagens nivå med kr 5 590 000. I forslaget er det bedt om en gradvis oppbygning, som forslagsvis kan skje over tre år fra 2010.

Med utgangspunkt i de foreslåtte satser, en økning av BDs *Unge talenter* med 40 elevplasser fra høsten 2010 og en oppbygging av det nasjonale talentutviklingsprogrammet over tre år, beregnes følgende budsjett for den samorganiserte talentutviklingsvirksomheten (i 2009-kroner):

	2009	2010	2011	2012
De nåværende 60 elevplasser ved BDs <i>Unge talenter</i> , med ny sats a kr 136 500 fra 2010	5 300	8 190	8 190	8 190
20 nye elevplasser ved BDs <i>Unge talenter</i> fra høst 2010 a kr 136 500 (halvårsvirkning i 2010) og ytterligere 20 nye fra høst 2011		1 365	4 095	5 460
NMHs andel av det nasjonale talentutviklingsprogrammet – gradvis oppbygging over tre år	1 720	3 583	5 446	7 310
Til sammen	7 020	13 138	17 731	20 960

Organisering av talentutviklingsvirksomheten

Talentutviklingsvirksomheten organiseres samlet fra BD. Den del av virksomheten som skjer innenfor rammen av *talentutviklingsprogrammet Unge musikere* reguleres gjennom årlige tildelingsbrev fra Norges musikkhøgskole og styringsdialogmøter knyttet til dette, på linje med ordningen som gjelder for andre institusjoner som deltar i ordningen. Det er vesentlig at det blir en bredde i det samlede talentutviklingstilbudet, fra dagens *Unge talenter*, der eleven får hele sin

musikkundervisning ved BD, til den modell som representeres av det nasjonale talentutviklingsprogrammet *Unge musikere*, der det gis et supplement til den undervisning elevene får i sin lokale skole. I tråd med forslag i *Tid for talent* skal det etableres et fast samarbeidsorgan med representanter for BD, NMH og større kulturskoler i regionen, med sikte på å koordinere talentutviklingsarbeidet i østlandsområdet.

Som lærere i talentutviklingsprogrammet benyttes både lærere ansatt ved BD og – etter nærmere avtale - lærere tilsatt ved NMH.

Hovedtilholdsstedet for de samorganiserte talentutviklingstilbudene blir ved BD, men etter nærmere avtale kan også NMHs lokaler benyttes.

7. FRAMDRIFTSPLAN

Med forbehold om den videre behandling i departement og Storting, tas det sikte på full statlig overtakelse av høyskoleplassene fra 1. august 2010. Fra samme dato samorganiseres talentutviklingsvirksomheten.

Dersom det foreligger tilstrekkelig klare signaler fra departementet om forslaget til statsbudsjett for 2010, bør det nye, studieprogrammet lyses ut i oktober 2009 for opptak fra høsten 2010.

Alle BD-studenter overføres til NMHs ordinære studieprogrammer og flytter fysisk til NMHs lokaler fra studiestart 2010. I den grad det er hensiktsmessig kan det være aktuelt at noen BDM-studenter går videre etter det BDM-studieprogram de er tatt opp til, men da i NMH-regi.

Både BD- og NMH-studenter som ønsker overgang til det nye studieprogrammet i Lyder Sagens gate bør få anledning til det. Dette bør fortrinnsvis gjelde studenter som skal begynne i 2. avdeling høsten 2010, og opptak bør skje gjennom en ordinær opptaksprosess. På denne måten vil man kunne komme i gang med en rimelig studentmasse på det nye programmet. Imidlertid kan det være aktuelt å ha noe færre studenter det første året, for å bygge opp en fornuftig fordeling over studieårene.

Samorganiseringen og opptrappingen av talentutviklingstilbudet forutsettes gjennomført fra høsten 2010.